

Lekcja

27.03 2020

Temat: Orzeczenie imienne.

Wiesz już, że aby wypowiedzenie nazwać zdaniem, musi w nim występować **orzeczenie**.

Do tej pory orzeczenie było wyrażane czasownikiem w formie osobowej.

Na dzisiejszej lekcji poznasz **orzeczenie imienne**.

Orzeczenie imienne odpowiada na pytania **jaki jest? kim (czym) jest?**

i składa się z dwóch części: **łącznika** i **orzecznika**.

Funkcję **łącznika** pełnią zwykle czasowniki *być, stać się, zostać* w odpowiedniej formie.

Orzecznikiem mogą być:

- rzeczownik lub zaimek rzeczowny w Narzędniku, np.:

Jest wzorowym uczniem.

łącznik

orzecznik
rzeczownik w N.

Był nim od początku.

łącznik orzecznik
zaimek w N.

- przymiotnik, zaimek przymiotny, liczebnik porządkowy w Mianowniku, np.:

Był **przełomowy**.

łącznik orzecznik
wyr. przymiotnikiem

Stał się **taki** po latach.

łącznik orzecznik
wyr. zaimkiem
przymiotnym

Jest **drugi** na liście.

łącznik orzecznik
wyr. liczebnikiem
porządkowym

- przysłówek lub wyrażenie przyimkowe, np.:

Nie **jest** **łatwo**.

łącznik orzecznik
wyr. Przysłówkiem

Narzędzie **jest** **ze stali**.

łącznik orzecznik
wyr. wyrażeniem przyimkowym

A zatem w poniższych zdaniach wyróżnione części to właśnie **orzeczenia imienne**.

Hipokrates **był twórcą** etyki zawodu lekarza.

Karol Darwin **stał się sławny** dzięki przedstawieniu teorii ewolucji.

Egipcjanka Merit Ptah z 2700 r. p.n.e. **była** pierwszą znaną **lekarką**.

Wilhelm Roentgen – odkrywca promieni X – **został uhonorowany** pierwszą Nagrodą Nobla w dziedzinie fizyki.

Siostry Blackwell, żyjące w XIX wieku, **były założycielkami** jednej z pierwszych szkół medycznych dla kobiet.

Podsumowanie

Na podstawie wiadomości zdobytych podczas lekcji wykonaj samodzielnie z podręcznika ćwiczenie 9, str. 126

dla ułatwienia ćwiczenie tutaj.

Ćwiczenie 9, str. 126

Przepisz tekst do zeszytu. Podkreśl (dwoma liniami) orzeczenia imienne.

Juliusz Verne był prekursorem literatury science fiction. Swoich bohaterów wysyłał w rozmaite zakątki wszechświata. W książce „Z Ziemi na Księżyc” bardzo dokładnie opisał lot odbywający się w pocisku, w którym jest miejsce na trzy osoby. „Wokół Księżyca” było kontynuacją tej powieści. Wiek później takie fantastyczne loty stały się rzeczywistością. Dzień 16 lipca 1969 roku okazał się historyczną datą.

c.d. ćwiczenia na kolejnym slajdzie

To wtedy pierwsi ludzie postawili stopę na Księżycu. Dowódcą misji „Apollo 11” został Neil Armstrong. To on był autorem słynnego zdania: „To jest mały krok dla człowieka, ale wielki skok dla ludzkości”. W XXI wieku kosmiczne łaziki penetrują powierzchnię Marsa. Może już przyszły rok będzie przełomowy dla podboju tej planety.

Do zobaczenia na następnej lekcji!

p. Agnieszka Kik